

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2022. GODINU

Priština, Junj 2023

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Ministarstva Odbrane za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje za godišnje finansijske izveštaje

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Ministarstva Odbrane (MO), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2022.

Prema našem mišljenju, osim Uticaja pitanja opisanih u stavu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji Ministarstva Odbrane, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

A1 Ministarstvo Odbrane je 2022. godine zatvorilo avans u iznosu od 1,377,179€, bez prihvatanja usluga obuke.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Ministarstva Odbrane bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A2 Što se tiče nabavke mini-bus prevoznih sredstava u iznosu od 1,448,911€, pregovaračka procedura je razvijena bez objavljivanja i bilo je kašnjenja u isporuci robe.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Drugo pitanje

- 1 Ugovori i plaćanja u kategorijama, kapitalne investicije i robe i usluge koje je Ministarstvo odbrane klasifikovalo (ograničeni nivo), nisu deo ovog izveštaja. Ovi ugovori i plaćanja se posebno revidiraju i izrađuje se poseban revizorski izveštaj koji će biti dostavljen samo odgovornim stranama. Dok subjekti koji imaju koji imaju stepen tajnosti klasifikacije nisu revidirani.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Generalni Sekretar odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Sekretar MKOS-a odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevaram ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Ministar Odbrane je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Ministarstva Odbrane.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Ministarstva Odbrane je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Ministarstva Odbrane u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da

će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Ministarstva Odbrane sa svim primenljivim politikama Ministarstva Odbrane, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Ministarstva Odbrane.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, primetili smo oblasti za potencijalno poboljšanje, uključujući internu kontrolu, koje su predstavljene u nastavku za vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka.

Ministarstvo je potrošilo oko 95% završnog budžeta ili 137.592.675€ sa istim procentom realizacije kao i 2021. godine. Oblasti sa značajnim problemima se odnose na upravljanje procesima nabavki kao što su: nejasne specifikacije, primena restriktivnih procedura i kašnjenje u realizaciji projekata. Ostali nedostaci u finansijskom upravljanju su zatvaranje avansa bez pružanja usluga, kašnjenje u plaćanju faktura i nepravilno predstavljanje potencijalnih obaveza i imovine (zaliha).

Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da vrše neophodne ispravke finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja, i da poboljšaju interne kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usklađenosti sa nadležnim organima za finansijsko upravljanje u javnom sektoru. Mi ćemo pratiti ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa sedam (7) preporuka, od kojih je šest (6) novih preporuka i jedna (1) delimično ponovljena. i ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje A1 - Zatvaranje avansa bez potpunog prihvatanja usluga obuke

Nalaz Uredba br.01/2013 o trošenju javnog novca definiše procedure/korake koji se moraju ispuniti za priznavanje i registraciju rashoda.

Ministarstvo je u aprilu 2022. godine dalo avans u iznosu od 1,390,459€, za obuku pripadnika KSB-i na osnovu Sporazuma sa Foreign Military Sales (FMS).

Planirano je da se obuke održe od 3. oktobra do 30. novembra 2022. godine, međutim do kraja 2022 održane su samo dve obuke u vrednosti od 13,280€. dok su ostale obuke u vrednosti od 1.377.179€ odložene za naredne godine. godine, već su odgođene za 2023. godinu. Odlukom menadžmenta krajem godine, avans je zatvoren, izvršeno je priznavanje i registracija troška, iako su usluge obuke dobijane po veoma niskoj vrednosti.

Činjenica da je ugovor bio sa FMS-om i da je sigurnost pružanja usluga ocenjena visokom, MO nije predvidelo da postoji rizik u vezi sa nepružanjem ovih usluga/obuke. Zatvaranje avansa je urađeno kako se ne bi prenelo kao obaveza u narednu godinu, atakujući budžet za narednu godinu, budući da je obuka odgođena za godinu dana kasnije.

Uticaj Ovakav način zatvaranja avansa bez prihvatanja obuke u celosti nije u skladu sa finansijskim pravilima i povećava rizik da usluge obuke ne budu pružene, a samim tim i ciljevi ministarstva neće biti postignuti.

Preporuka A1 Ministar mora osigurati da su uspostavljene efikasne kontrole kako bi se sprečilo zatvaranje avansa pre nego što su usluge obuke primljene prema sporazumu. Takođe, treba obezbediti efikasno praćenje u pogledu prihvatanja obuka za koje je dat avans.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se)

(Vidi komentar u dodak I)

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Pitanje A2 - Primena pregovaračkog postupka bez objavljivanja i odlaganja isporuke robe

Nalaz Član 32 ZJN br.04/L-042 kaže da tokom obavljanja aktivnosti nabavke, AU mora koristiti otvoreni postupak ili ograničeni postupak. Pregovarački postupak bez objavljivanja može se koristiti kada se iz objektivnih, tehničkih ili umetničkih razloga ugovor mora dati određenom operateru, iz intelektualno-autorskih razloga i zbog ekstremnih hitnih slučajeva. Primitili smo da:

Razvijena je otvorena procedura nabavke za tender „Nabavka transportnih vozila, Kombi-bus“ za potrebe KSB-i. U tenderskom dosijeu kod tehničkih specifikacija traženo je da Kombi-bus ima minimalno 22 sedišta i rok isporuke bude pre kraja fiskalne godine (rok 15 decembar 2022.). Nijedna odgovarajuća ponuda nije primljena sa ovim kriterijumima.

Nakon toga, Ministarstvo je imenovalo komisiju za istraživanje tržišta, koja je donela zaključak da treba promeniti tehničke specifikacije i da Kombi-bus bude u verziji 19+1.

Ministarstvo je ponovo raspisalo tender za istu nabavku po pregovaračkom postupku bez objavljivanja, za primenu ovog procesa postupka unapred obavestena Regulatorna Komisija za Javne Nabavke. Od procesa se može uočiti da je do promene postupka iz otvorenog u pregovarački došlo promenom tehničkih specifikacija (broj mesta), što otvara dilemu da li je sa ovim novim specifikacijama bilo konkurencije i da li se ponovo može primeniti otvoreni postupak. Primena pregovaračkog postupka nije bila opravdana jer nijedan od kriterijuma nije bio ispunjen. Ugovor je potpisan u vrednosti od 1,448,911€. Prema ugovoru za Kombi-bus, to mora biti verzija 19+1, a rok isporuke je bio pre kraja 2022. fiskalne godine.

Do kraja 2022. godine nije primljen nijedan Kombi-bus, dok je do početka aprila 2023. Primljeno samo 7 od 18 ugovorenih Kombi-busova.

Određivanje roka isporuke od strane Ministarstva i nedostatak istraživanja tržišta u ranim fazama planiranja uzrok su nedostataka u kasnijim fazama procesa nabavke.

Uticaj Izbegavanje otvorenih postupaka nabavke eliminiše transparentnost i ima za posledicu ograničavanje konkurencije. Međutim, kašnjenja u isporuci Kombi-buseva utiču na neostvarivanje ciljeva Ministarstva za realizaciju ciljeva i takođe utiču na vrednost utrošenog novca.

Preporuka A2 Ministar mora obezbediti preko rukovodioca nabavke i jedinica koje traže da se pre pokretanja aktivnosti nabavke izvrši istraživanje tržišta i da se izvrši adekvatno planiranje svake aktivnosti nabavke. Primena pregovaračkog postupka bez objavljivanja koristi se za dodelu bilo koje vrste ugovora, ako okolnosti opravdavaju korišćenje ovog postupka, što je moguće transparentnije i eliminisanjem ograničenja konkurencije. Isto tako, mora se osigurati primena kazni zbog značajnih kašnjenja u isporuci robe.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se)

(Vidi komentar u dodak I)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Robe i usluge i komunalne usluge

Konačni budžet za robu i usluge u 2022. godini iznosio je 16,348,896€, od čega je potrošeno 13,788,259€ ili 84%. Oni se uglavnom odnose na gorivo za automobile, snabdevanje hranom i pićem (ne službenih ručkova), usluge obrazovanja i obuke itd.

Pitanje A3 - Kašnjenje u realizaciji Projekta "Digitalizacija kuhinje"

Nalaz Projekat „Snabdevanje opremom za digitalizaciju sistema ishrane u kuhinjama za potrebe BSK“ u vrednosti od 49.275€ kasni sa realizacijom najmanje 5 meseci (sprovođenje projekta nije završeno do marta 2023. godine kada smo bili u reviziji i još uvek traje).

Planirano je da projekat bude završen u roku od 2 meseca u skladu sa članom 2 ugovora, koji kaže da će „rok za isporuku opreme biti 60 dana od trenutka izdavanja narudžbenice (datum izdavanja narudžbenice je bio 26.08.2022) od strane Ugovornog Autoriteta“.

Do kašnjenja je došlo jer Kosovske bezbednosne snage (FSK) nisu pripremile infrastrukturu internet mreže i instalaciju napajanja za tablete kako bi instalirali softver i testirali rad sistema digitalizacije u kuhinjama.

Uticaj Nepripremanje infrastrukturnih uslova od strane KSB-a pokazuje da je projekat imao slabosti u planiranju. Značajna kašnjenja u realizaciji odražavaju neostvarivanje ciljeva predviđenih budžetom za tekuću godinu, te da takvi problemi mogu doneti i finansijske poteškoće za narednu fiskalnu godinu, ograničavajući realizaciju novih projekata.

Preporuka A3 Ministar, u koordinaciji sa KSB-i, mora da obezbedi da se preduzimaju konkretne i blagovremene radnje za stvaranje preduslova za infrastrukturu, kako bi se omogućilo ispunjenje svakog potpisanog ugovora prema predviđenim uslovima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.2 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 97,944,277€, od čega je potrošeno 93,899,796€ ili 96%. Oni se odnose na avanse za investicije, vojnu opremu, transportna vozila, zgrade, opremu informacione tehnologije i drugu opremu.

Pitanje A4 - Nejasna specifikacija zahteva u tenderskom dosijeu

Nalaz Član 59 Zakona o javnim nabavkama br.04/L-042 kaže da će ugovorni autoritet (UA) razmatrati odgovornu ponudu samo ako je ponuda u skladu sa svim zahtevima navedenim u obaveštenju o ugovoru iu dosijeu tendera. U dva tenderska dosijea, identifikovali smo da u minimalnim kvalifikacionim zahtevima, odnosno zahtevima za tehničke i profesionalne kapacitete nisu jasno navedeni i kao zahtevi i kao dokaz njihovog ispunjenja kao:

- U tenderskom dosijeu za projekat „Izgradnja magacina za logistiku u kasarni Uroševac“ primetili smo da je traženo da EO ima minimum 25 radnika, ali nije bilo jasno da li su sem za stručno osoblje, i za ostale radnike potrebni, kopije diploma, sertifikati, biografije kopije ugovora o radu ili predugovora sa nazivom projekta; I
- U tenderskom dosijeu "Nabavka rezervnih delova i usluge održavanja vozila" - Lot 3, EO je morao da ima: spisak alata, objekata i tehničke opreme, originalno potpisan i zapečaćen (nije definisano koja su sredstva potrebna). Pobjednički EO nije posedovao predmetnu listu, već samo fotografije opreme bez relevantne dokumentacije.

Ove vrste nejasnoća su fenomen i primećene su iu mnogim drugim tenderskim dosijeima. Ovo se desilo kao rezultat nepažnje prilikom izrade kriterijuma u tenderskom dosijeu i nemara komisija koje su previdele kriterijume tražene u tenderskom dosijeu, ne procenivši na odgovarajući način kriterijume za tehničke i stručne kapacitete.

Uticaj Nedostatak jasne definicije relevantnih kriterijuma i dokaza u vezi sa tehničkim i profesionalnim kapacitetima utiče na konfuziju EO i komplikuje proces procene ponuda od strane komisije. Ovo takođe može uticati na to da bez ispunjavanja traženih kriterijuma ponude mogu biti odabrane i tada ponuđači kojima je dodeljen ugovor neće moći da ispune ugovor na vreme i sa traženim kvalitetom .

Preporuka A4 Ministar, preko rukovodioca nabavke i jedinica koje zahtevaju, mora da obezbedi da kriterijumi u dosijeu tendera budu konkretni, jasni, merljivi i da se traženi dokazi odnose na te kriterijume.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.3 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 180,607,644€, ne kapitalne imovine je 3,403,452€, kao i zaliha 10,089,415€.

Pitanje C1 - Nedostatak u registraciji imovine

Nalaz

Prema Finansijskoj Uredbi MF br. 02/2013 - Za upravljanje nefinansijskom imovinom u članu 3. utvrđeno je da je Opšti registar imovine - potpuna i tačna lista sve nefinansijske imovine u vlasništvu budžetskih organizacija, što znači registar kapitalne imovine, ne kapitalne imovine i zaliha koje se redovno ažuriraju, a koji će se, pored toga što se koristi za upravljanje imovinom, koristiti i kao podrška podacima iskazanim u finansijskim izveštajima. Dok član 7. iste uredbe Dokumentovanje kretanja nefinansijske imovine tačka 1. definiše da: Sva kretanja nefinansijske imovine (prijem, prodaja, donacija, prenos i otuđenje) koja rezultiraju promenom upravljačke odgovornosti i upotrebe moraju biti potkrepljena relevantnim dokumentima. Utvrdili smo da:

- Imovina registrovana u sistemu e-imovine je precenjena za 1,987€. Individualna taktička oprema, gas maska (NBC i taktički respirator) u vrednosti od 87,584€ registrovana je na lageru 87,320€ i gas maska filter (CBRN) u vrednosti od 18,536€ je registrovana 20,787€. To se dogodilo jer su nove zalihe sa istim artiklima ali po različitim cenama evidentirane po početnoj ceni; i
- Za specijalnu medicinsku opremu neto vrednosti od 13,227€ (početna vrednost 24,800€), MO nije imalo relevantne dokumente o prijemu. Ovu imovinu je UBKSK (SHSKUK) prenela 2021.

Što se tiče donacije koju je primila UBKSK, službenik za imovinu nije o tome obavešten i nije imao nikakve dokaze.

Uticaj

Nepravilno evidentiranje utiče na netačno prijavljivanje vrednosti imovine. Kao rezultat ovih nedostataka, imamo potcenjenost imovine, što rezultira nepravednim predstavljanjem njihove vrednosti u finansijskim izveštajima. Isto tako, svako sredstvo mora biti zasnovano na originalnim izvornim dokumentima koji dokazuju da je transakcija obavljena u skladu sa relevantnim ovlaštenjima.

Preporuka C1

Ministar mora osigurati preko službenika za e-imovinu da su greške ispravljene kako bi imovina bila ispravno prikazana u GFP. Isto tako, sva imovina stečena-prenesena iz drugih BO-a mora imati izvorne dokumente.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.4 Neizmirene obaveze

Bilans obaveza na kraju 2022. godine iznosio je 4,637,634€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2023. godini.

Pitanje A5 - Zakašnjelo plaćanje faktura i troškovi izvršenja

Nalaz

Prema članu 39.1 Zakona br. 03/L-048 o UJFO-u, svaka važeća faktura i zahtev za plaćanje za isporučenu robu i usluge i/ili radove realizovane za budžetsku organizaciju moraju biti plaćeni u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema fakture. Utvrdili smo da:

- Faktura primljena u 2020. godini u iznosu od 5,169€ nije plaćena u predviđenom zakonskom roku. Nakon žalbe EO i odluke o izvršenju, Trezor je u martu 2022 godine izvršio isplatu u iznosu od 6,478€ iz budžeta Ministarstva. Od ove isplate, 5,169€ je bio glavni dug, dok su 1,309€ bili dodatni troškovi na ime postupka spora/izvršenja; i
- Faktura primljena u martu 2021. godine u iznosu od 4.686€ nije plaćena, jer je ova faktura veća za 64€ u odnosu na ugovor. Ali prijem računa od strane ministarstva može biti predmet izvršnog postupka koji uzrokuje dodatne troškove.

Do kašnjenja u plaćanju računa došlo je zbog činjenice da rukovodilac ugovora nakon isteka ugovora nije blagovremeno preduzeo potrebne radnje za plaćanje ove obaveze. Dok je u drugom slučaju neplaćanje bilo pravo, MO, ali prihvatajući fakturu, trebalo bi da se vidi mogućnost za smanjenje rizika i da plati samo deo koji se smatra dugom.

Utica

Kašnjenja u realizaciji isplata u navedenom roku uticala su da Ministarstvo bude predmet tužbe od strane ekonomskog operatera, što uzrokuje dodatne troškove izvršenja. Isto tako, prijem fakture može biti predmet procesa izvršenja čak i kada OB ima valjan razlog da ne plati fakturu.

Preporuka A5

Ministar mora osigurati da se sve obaveze isplate u zakonskom roku i da rukovodioci ugovora moraju uzeti u obzir rok trajanja ugovora, kako bi izbegli dodatne troškove kao rezultat plaćanja putem izvršnog ili sudskog postupka. Takođe, prilikom primanja računa potrebno je voditi računa da se izbegnu moguća odstupanja između računa i ugovora.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.5 Potencijalne obaveze

Izveštaj o potencijalnim obavezama na kraju 2022. godine je bio 309,978€.

Pitanje A6 - Netačno predstavljanje potencijalne obaveze

Nalaz Uredba MF br.01/2017, član 18 obavezuje budžetske organizacije da prijave sve potencijalne obaveze u GFP. Potencijalna obaveza (član 3 tačka 1.1) - je obaveza koja nastaje tek nakon nastupanja određenih događaja u budućnosti.

Potencijalne obaveze u iznosu od 309,978€ su prikazane u finansijskom izveštaju (od čega 189,259€ za MO i 120,719€ za bivše ZTK).

Predmet ISARS koji se odnosi na tužbu za izgradnju kuhinje za bivšu ZTK nije predstavljen po oceni poslednjeg veštačenja u iznosu od 125.350€ od strane Odeljenja za ekonomske poslove na osnovu rešenja od 13.02. 2019. Ovaj predmet je u GFP prikazan u iznosu od 104,992€, potcenjujući ukupne obaveze za 20,358€.

Ovo se desilo kao rezultat neažuriranja liste potencijalnih obaveza od strane odgovornih službenika.

Uticaj Netačna prezentacija je uticala na potcenjivanje obaveze i predstavlja nerealno stanje u godišnjim finansijskim izveštajima.

Preporuka A6 Ministar mora da obezbedi koordinaciju između pravne kancelarije i GFS tako da se potencijalne obaveze ažuriraju i prezentuju u skladu sa zahtevima uredbe za godišnje finansijsko izveštavanje.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažete informacije o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledećih tabela i grafikona:

Tabela 1. Rashodi po izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni Budžet	Završni Budžet ⁵	2022 Rashodi	2021 Rashodi	2020 Rashodi
Izvori Fondova	102,305,450	145,218,736	137,592,675	91,615,107	59,485,247
Grant Vlade -Budžet	102,305,450	145,218,726	137,592,665	91,267,418	57,687,676
Prihodi od KAP-a	0	0	0	0	1,297,581
Spoljne donacije	0	10	10	347,689	499,990

Završni budžet je veći od početnog budžeta za 42,913,286€. Promene budžeta su rezultat revizije budžeta, vladinih odluka i transfera donacije.

Ministarstvo je u 2022. godini potrošilo blizu 95% završnog budžeta ili 137.592.675€ sa istim procentom realizacije kao i 2021. godine. Objašnjenja za sadašnju poziciju su detaljnije data u nastavku.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

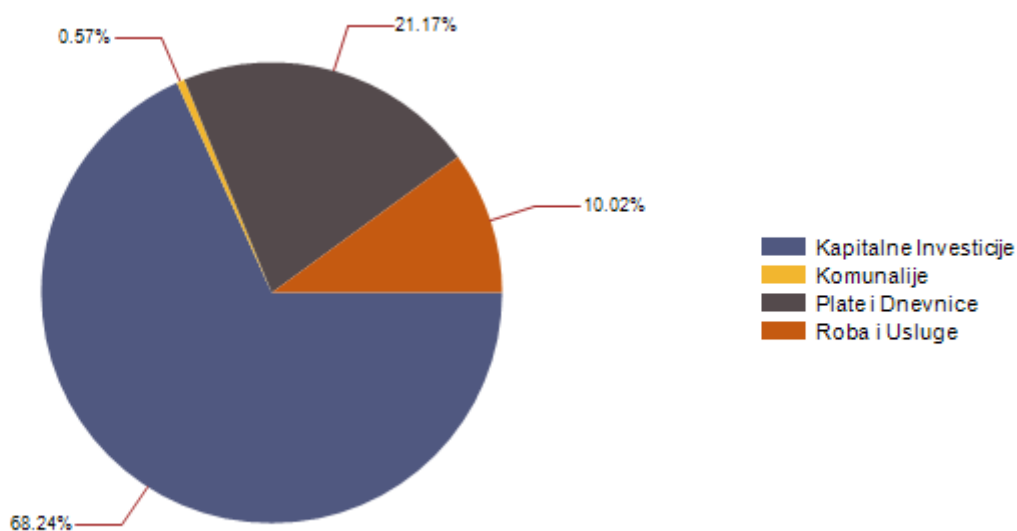
Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Rashodi	2021 Rashodi	2020 Rashodi
Rashodi fondova prema ekonomskim kategorijama	102,305,450	145,218,736	137,592,675	91,615,107	59,485,247
Plate i Dnevnice	31,895,564	29,895,564	29,121,779	25,930,519	25,731,853
Roba i Usluge	13,983,886	16,348,896	13,788,259	8,196,552	8,508,797
Komunalije	1,130,000	1,030,000	782,841	758,968	700,862
Kapitalne Investicije	55,296,000	97,944,277	93,899,796	56,729,068	24,543,735

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice u odnosu na početni budžet je odlukom Vlade smanjen za 2,000,000€. Realizacija završnog budžeta bila je 97%. Smanjenje budžeta je rezultat nemogućnosti da se u potpunosti realizuju planirane regrutacije. Međutim, u poređenju sa prethodnom godinom, imamo povećanje troškova kategorije plata i dnevnica za 3,191,260€ kao rezultat regrutovanja oko 819 novih kadeta u KBS;

- Završni budžet za robe i usluge u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 2,365,010€. Povećanje budžeta za robe i usluge dolazi od transfera između ekonomskih kategorija od 2.330.000€ i povećanja budžeta odlukom Vlade u iznosu od 35.010€. Realizacija završnog budžeta bila je 84%; U odnosu na prethodnu godinu imamo povećanje rashoda u ovoj kategoriji za 5.591.707€, a povećanje rashoda se odnosi na povećanje broja kadeta, dakle, nabavku uniformi, neophodne opreme, hrane, prevoza itd. Takođe, na ovo povećanje uticala je činjenica da je nabavku municije ove godine bila plaćena iz kategorije;
- Završni budžet opštine u poređenju sa početnim budžetom je smanjen za 100,000€ od transfera između ekonomskih kategorija. Realizacija završnog budžeta bila je 76%; i
- Završni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom je odlukom Vlade povećan za 42,648,277€. Realizacija je bila 96%. U odnosu na prethodnu godinu imamo povećanje rashoda iz ove kategorije za 37.170.728€, što uglavnom potiče od nabavke vojne opreme.

U 2022.godini nije bilo izdataka za upravljanje vanrednim situacijama zbog Covida 19.

Ministarstvo u 2022. godini nije ostvarilo prihode, jer nije bilo aktivnosti, ali je bilo povrata budžeta u iznosu od 165.919€, koji su evidentirani kao prihodi prethodne godine. Razlog za vraćanje ovog budžeta bio je rezultat prekida školovanja pojedinih kadeta.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni	Završni budžet	2022 Primanja	2021 Primanja	2020 Primanja
Ukupni prihodi	47,551	47,551	165,919	6,175	114,488
Neporeski prihodi	47,551	47,551			114,488
Ostali prihodi	0	0	165,919	6,175	

4 Napredak u implementaciji preporuka

Izveštaj revizije o GFI MO za 2021. je rezultirao sa sedam preporuka. MO je pripremiło akcioni plan u kojem je navedeno kako će implementirati date preporuke. Takođe je 30. septembra i 15. marta dostavila Izveštaj o napretku u sprovođenju preporuka.

Do kraja naše revizije 2022, identifikovali smo napredak jer je sprovedeno šest (6) preporuka dok je jedna (1) delimično sprovedena, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte tabelu 4 (ili tabelu sa preporukama).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

Tabela 4. Sažetak preporuka iz prethodne godine

br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2021godinu	Preduzete radnje	Status
1.	Osnova za zaključak	Ministar treba da obezbedi da su preduzete neophodne radnje da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima i da se isplata i evidentiranje rashoda vrši prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama, kako bi se omogućilo njihovo objektivno izveštavanje u GFI. Takođe, treba razmotriti odražavanje koje su ove pogrešne klasifikacije imale na imovinu i preduzeti mere da se one koriguju.	Za 2022. nismo identifikovali takve nedostatke.	Implementirano
2.	Osnova za zaključak	Ministar treba da obezbedi preko finansijskog menadžera da je imovina objektivno prikazana u GFI. Treba voditi računa tokom procesa registracije imovine i greške identifikovane u registru imovine treba da budu ispravljene tako da prikazana vrednost imovine bude stvarna.	Potrebne korekcije su izvršene, ali smo identifikovali i druge probleme u sistemu e-imovina.	Delimično implementirano
3.	Osnova za zaključak	Ministar, u saradnji sa odgovornim licima jedinica SHPFSK, mora da obezbedi da prijem nabavki derivata za grejanje i generator koji su u značajnim količinama vrše komisije od najmanje tri člana.	Za 2022. nismo identifikovali takve nedostatke.	Implementirano
4.	Osnova za zaključak	Ministar mora da obezbedi da se preduzimaju konkretne radnje kako bi izveštavanje o izdacima od strane atašea bilo blagovremeno i da se svi avansi zatvaraju po osnovu izvršenih rashoda, uz poštovanje rokova prema važećim propisima na snazi.	Avansi za 2021. su zatvoreni, dok za 2022. nismo identifikovali takve slučajeve.	Implementirano
5.	Robe i usluge i komunalije	Ministar treba da obezbedi povećanje nivoa nadzora i upravljanja javnim ugovorima, primenom penala u slučajevima kada dođe do neizvršavanja ugovora ili oduzimanja garancije izvršenja. Takođe bi trebalo osigurati efikasniju koordinaciju između aktera u sprovođenju ugovora.	Tokom revizije za 2022 godinu, primetili smo da je MO povećalo nivo kontrole nadzora ugovora i nismo identifikovali takve nedostatke.	Implementirano
6.	Imovina	Ministar treba da obezbedi da se rokovi utvrđeni u vezi sa procesom procene i raspolaganja imovinom poštuju tako da se ažuriranje i usaglašavanje računovodstvenih evidencija imovine izvrši pre finalizacije GFI, odražavajući tačnu vrednost imovine.	MO je za 2022. godinu donelo odluku o formiranju komisija i na vreme završilo proces popisa, procene i otuđenja imovine.	Implementirano
7.	Imovina	Ministar treba da obezbedi da glavni službenik za imovinu u MO organizuje obuke za odgovorno osoblje koje se bavi registracijom imovine u sistemu u regionima i treba da ih ažurira o načinu primene sistema e-imovine.	MO je u saradnji sa AID organizovalo i održalo obuku za pripadnike KSB-a, gde je sertifikovano 51 učesnik i službenik MO.	Implementirano

***Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.**

Vlora Spanca, Generalna revizorka

Emine Fazliu, Pomoćnica Generalne Revizorke

Faruk Rrahmani, Direktor revizije

Ariana Berisha Rexhëbeqaj, Vođa tima

Adelina Selmani, Član tima

Flora Berisha, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

 REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE						 REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO MINISTRIA E MBROJTJES - MINISTARSTVO ODbrane - MINISTRY OF DEFENSE			
Nr. Prot. 7-06-2023 Nr. Prot. 03 Nr. Prot. 47 Nr. Prot. 911 Nr. Prot. 1						Nr. Prot. 1849 Nr. Prot. 07 Nr. Prot. 06 Nr. Prot. 23			
Republika e Kosovës Republika Kosova-Republic of Kosovo Qeveria –Vlada-Government Ministria e Mbrojtjes Ministarstvo Odbrane Ministry of Defense						Prishtine, Ka			

DATË/A:	07.06.2023
REFERENC-Ë:	359/3/2023
PËR/ZA/TO:	Zyrën Kombëtare të Auditimit Adresa: Lagjja Arbëria, Rr. Ahmet Krasniqi, 210 - Prishtinë
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	Armend MEHAJ, Ministër i Mbrojtjes, MM
NGA/OD/FROM:	Avdyllkadër MUÇAJ, zv. Sekretar i Përgjithshëm, MM
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Letër e Konfirmimit Për pajtueshmërinë me gjetjet e Autorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- Kemi pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të **Ministrit të Mbrojtjes**, për vitin 2022 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- Nuk pajtohem me bazën e kualifikimit të raportit, pasi që mbyllja e avancit ka të bëjë me shërbime të trajnimeve për pjesëtarët e FSK-së të cilat ofrohen nga programi shtetëror FMS i Shteteve të Bashkuara të Amerikës, dhe se mbyllja nuk përbën asnjë rrezik në ofrimin e këtyre shërbimeve apo aspekteve financiare që ndërlidhen me këto trajnime, pasi që ky trajnim ofrohet nga vetë SHBA-të. MM nuk pajtohet se procedura e negociuar për blerjen e kombi bosëve nuk ka qenë në harmoni me ligjin e prokurimit, pasi që një gjë të tillë e ka konfirmuar/aprovuar KRPP bazuar në kërkesën e arsyetuar të MM të datës 02.06.2022, si institucion kompetent për vlerësimin e ligjshmërisë së procedurave të negociuara. Nisur nga nevojat e mëdha të FSK për automjete transportuese si dhe konfirmimin e procedurës nga KRPP, e njëjta është zhvilluar konform legjislacionit në fuqi.
- Brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Pitanje	Komentar BO-a	Gledište NKR -a
Zatvaranje avansa bez potpunog prihvatanja usluga obuke.	Ne slažemo se sa osnovom kvalifikacije izveštaja, jer zatvaranje avansa ima veze sa uslugama obuke pripadnika FSK koje su obezbeđene državnim programom FMS Sjedinjenih Američkih Država, te da se zatvaranje ne predstavlja nikakav rizik za pružanje ovih usluga ili finansijske aspekte u vezi sa ovim obukama, pošto ovu obuku pružaju same SAD.	Iz komentara BO se može uočiti obrazloženje u vezi sa pitanjem bezbednosti dobijanja usluga obuke, dok je Revizorski izveštaj adresirao neusklađenost zatvaranja avansa sa aspekta pravnih pravila. Nalaz i preporuka ostaju nepromenjeni.
Primena pregovaračkog postupka bez objavljivanja i odlaganja isporuke robe.	MO se ne slaže da pregovarački postupak za kupovinu autobusa nacionalnog karaktera nije bio u skladu sa zakonom o nabavkama, jer je tako nešto potvrdilo/odobrilo RKJN na osnovu obrazloženog zahteva MO od 02.06.2022. nadležna institucija za ocenu zakonitosti pregovaračkih postupaka. Na osnovu velikih potreba KSB-a za transportnim vozilima kao i potvrde procedure od strane KRPP-a, isto zakonodavstvo je razvijeno u skladu sa zakonima na snazi.	U ovom nalazu, predstavljeno je obaveštenje RKJN za primenu procedure, ali istaknuto pitanje se odnosi na promenu procedure za isti tender ali promenu specifičnosti. Nalaz i preporuka ostaju nepromenjeni.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁸, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Kvalifikovano,
- Protivno, ili
- Odricanje od mišljenja

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju
- ³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Na zalihama su registrovane i ostale cene kao što su Gas maska (i taktički respirator) 155,93 sa razlikom od 0,47 eura po jedinici manje u sistemu imovine ($0,47 \times 560 = 263,20$ eura) i kanister za gas masku Filter 37.12 eura, više u sistemu imovina, u vrednosti od 4.02 po jedinici ($560 \times 4,02 = 2.251,20$ eura).
- ⁶ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁷ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izjave o izvršenju budžeta
- ⁸ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.